

ingenlunde udelukket, at man ad den Vej kunde genrejse Banken, og at det kunde vise sig, at man kunde komme igennem. Der var i denne Henseende ingen Forskel mellem de to Regeringsmedlemmers Opfattelse og Nationalbankens. Paa ingen Maade. Ogsaa vi mente, at der var en Mulighed her, ellers var vi selvfølgelig ikke gaaet med dertil. Der var en Mulighed, som vi paa ingen Maade kunde paatage os Ansvar for at afvise. Jeg vover den Paastand, at vore strenge Kritikere hver og een, som sidder i denne Sal, hver enkelt, hvis han havde gennemlevet denne Nat og følt sit Ansvar, som jeg ikke tvivler paa, enhver i dette Ting vilde have følt, vilde have handlet, som vi har handlet . . . (Afbrydelse: Nej!) . . . *Jo!* thi man kunde ikke handle anderledes. Jeg ved særdeles vel, at Verden er nu en Gang saadan, at naar et Forsøg er gjort, og det er gaaet galt, og ens Skøn for saa vidt er underkendt af Begivenhederne, saa vælter Kritikens Bølger ind over een, og saa er det altid noget helt andet, man skulde have gjort. Imidlertid er jeg endnu den Dag i Dag af den Mening, trods det jeg ved, at Forsøget ikke lykkedes, at det var fuldkommen rigtigt, at det blev gjort, og at det vilde have været ganske forkert at afvise den Chance, som dog Nationalbanken, der havde haft meget mere Anledning til at følge Landmandsbankens Forhold end vi andre, mente frembød en Mulighed.

Og jeg vil spørge: Havde Landmandsbankens Aktionærer og Indskydere da været bedre stillet, hvis vi havde afvist Kravet, og Landmandsbanken var gaaet under med det samme? Nej, ikke paa nogen Maade. De havde været meget værre stillet. Nu har der dog i de to Maanedre, som er hengaaet siden, været Lejlighed til at sætte sig nærmere ind i Landmandsbankens Forhold; der har været Lejlighed til Drøftelser paa de Steder, som kan have Betydning her og har faaet Betydning her: i Nationalbanken, i Østasiatisk Kompagni og paa andre Steder. Man gik ikke nær saa uforberedt til denne Katastrofe, der nu er indtraadt, som man vilde have været den Gang. Der er i alle Maader bedre Mulighed for at tilvejebringe en Redningsaktion, som det ogsaa viste sig. De Herrer maa dog, naar De vil bedømme en Situation, sætte Dem tilbage i den og ikke dømme ud fra Deres nuværende Viden og ud fra den Vurdering, der nu er af Forholdene. De maa sætte Dem tilbage til den Tid og spørge Dem selv ærligt, hvad der vilde være sket, hvis man havde afvist Nationalbanken og var

kommet og havde lagt paa Rigsdagens Bord et Underskud paa 144 Mill. Kr. Tror man, at det havde været let at faa noget bygget op paa det Grundlag? Det ved jeg ikke, om man tror. Men eet ved jeg, at Landmandsbanken vilde være gaaet under forinden. Derfor siger jeg, at jeg fuldt ud vedstaar mit Ansvar i denne Sag og mener at have handlet rigtigt og forsvareligt.

En Betingelse for, at Arrangementet kunde gennemføres den Gang, var, at ingen udenfor den Kreds, der var samlet i Nationalbanken, fik Kundskab om Sagen, det vil sige fik Kundskab om Bankinspektørens afvigende Erklæring. Og dette afgav vi Løfte om. Følgen deraf var, at jeg ikke forelagde mine Kolleger i Ministeriet Bankinspektørens Erklæring og det Forhold, som hang sammen med den, men nøjedes med at forklare, hvad der var sket, og paa hvilket Grundlag der var sket en Vurdering, saaledes den, som Nationalbankens Hjelpeaktion var baseret paa. Og denne Bevarelse af Bankinspektør-erklæringens absolutte Hemmelighed maatte opretholdes, lige indtil Nationalbankens Hjelpeaktion var strandet. Som Følge deraf har ingen af Ministrene vidst noget derom, før dette er indtraadt for faa Dage siden. Dette gælder ogsaa Justitsministeren. Nu er det klart, at under saadanne Forhold er det absolut kun Handelsministeren og mig, der har Ansvar — jeg vil endda slet ikke hænge mig i, at kun Handelsministerens Navn staar i Communiqué'et, jeg stiller mig fuldt ud ved Handelsministerens Side og deler fuldt ud Ansvar med ham, fordi jeg den Aften var enig i det, der blev gjort. Men mine øvrige Kolleger har intet som helst Ansvar for, hvad der den Gang skete. Derfor er det ganske naturligt, at der i Ministeriet er afvigende Meninger om Rigtigheden af, hvad der skete, og at der er dem af mine Kolleger, som mener, at det var urigtigt, og at man hellere skulde være gaaet en anden Vej. Jeg er heller ikke i Tvivl om, at det samme er Tilfældet for flere indenfor mit Parti.

Der er et Par mere periferiske Ting, som er berørt under Forhandlingerne her, og som jeg gerne vil sige et Par Ord om, inden jeg forlader Talerstolen. For det første er der sagt af det ærede Medlem Hr. Hauge, at der kunde man se, hvad det førte til med Kræfternes frie Spil, den foregaaende Regering havde udøvet en ganske fortrinlig Kontrol, det var først, da den nuværende Regering kom til, og da hele